O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
SHAROF RASHIDOV NOMIDAGI
SAMARQAND DAVLAT
UNIVERSITETI
PSIXOLOGIYA VA IJTIMOIY-
SIYOSIY FANLAR FAKULTETI

Ro'yxatga olindi: № 60310100 2024 yil "10" 03		**"TASDIQLAYMAN"** SamDU rektori: _____ R.I.Xalmuradov 2024 yil "___"_____

Xavfsizlik asoslari
FAN DASTURI

Bilim sohasi:	300 000 – Ijtimoiy fanlar, jurnalistika va axborot
Ta'lim sohasi:	310 000 – Ijtimoiy va xulq atvorga mansub fanlar
Ta'lim yo'nalishi:	60310100- Siyosatshunoslik

Mazkur fan dasturi xalqaro tan olingan reytinglarda birinchi 300 talik ro'yxatga kiruvchi **Trinity College, The University of Dublin (51-100)**ta'lim dasturi asosida tayyorlandi. (https://www.tcd.ie/Economics/undergraduate/jf/intro-economic-policy_b/index.php)

Fan/modul kodi XAA1506	O'quv yili 2026-2027	Semestr 5	ECTS – Kreditlar 6	
Fan/modul turi Majburiy fan	Ta'lim tili O'zbek		Haftadagi dars soatlari 4 soat	
1.	Fan nomi	Auditoria mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami:
	Xavfsizlik asoslari	78	102	180

II Fanning maqsadi (FM)

2

Fanning mazmuni

Fanni o'qitishdan maqsad - talabalarga "xavfsizlik", "xavfsizlik asoslari", "mintaqaviy xavfsizlik" va "global xavfsizlik" kabi tushunchalar o'rtasidagi aloqadorlik va xalqaro xavfsizlikning dolzarb muammolarini o'rgatishdan iborat. Talabalarga postbipolyar xavfsizlik paradigmasining kelib chiqishi va uning XX-XXI-asrlar oxiridagi asosiy xususiyatlari tushuntiriladi. "Xalqaro va mintaqaviy xavfsizlik kontseptsiyasini shakllanish jarayoni, zamonaviy milliy xavfsizlik kontseptsiyasining asosiy tarkibiy qismlari tahlil qilinib, ular borasida bilim va . ko'nikma hosil qilishdan iborat.

Fanning vazifasi - "xavfsizlik asoslari" faniga xos nazariy bilimlar, amaliy ko'nikmalar, uslubiy yondashuv hamda ilmiy dunyoqarashni shakllantirish; xavfsizlik asoslari va xalqaro va mintaqaviy xavfsizlik asoslari fanlarining rivojlanish tarixini o'rganish; ularga oid zamonaviy nazariya va tushunchalami muhokama qilish; zamonaviy mintaqaviy xavfsizlik va etnik-siyosiy jarayonlardagi muammoli sohalarni aniqlash; mintaqaviy xavfsizlni amalga oshirishda xorijiy mamlakatlarning zamonaviy amaliyotini o'rganish natijasida inqirozlarning oldini olish va ularni barlaraf etishda xorijiy davlatlar siyosatini . tablil qilishdan iborat.

Fan mazmuni

II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)

II.IFan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

5-semistr Mashg'ulotlar shakli: ma'ruza (M) (38)

M1	**Xavfsizlik tadqiqotlarining evolyutsiyasi.** Xavfsizlik asoslari fanning predmeti va vazifalari. Xavfsizlik fanining i maqsadi. «Strategik ladqiqotlar» («Strategic Studies») nazariyasining asosiy jihatlari. «Xavfsizlik tadqiqotlari» («Security Studies») ning o'ziga xos jihatlari.Xavfsizlik tadqiqotlari» rivojlanishining hozirgi zamon tendensiyalari.
M2	**Xavfsizlik tushunchasining mazmun va mohiyati** Xalqaro munosabatlarda xavfsizlik tushunchasi. Davlat xavfsizligi tushunchasi, tahdidlar, xavfsizlik ob'ektlari. xavfsizlik sub'ektlari. milliy nianfaatlar. xavfsizlik konsepsiyalarini o'rganishning zarurali. Xavfsizlikning an'anaviy talqini. Xavfsiz.likka oid zamonaviy qarashlar Xavfsizlik ijtimoiy hodisa sifatida. Xavfsizlik - «mohiyatan munozaralimi» yoki «mohiyalan hosilami»? «Sekyuritizatsiya» («Securitization») konsepsiyasining mohiyati. Xavfsilikning sohalari, darajalari va turlari. Xavfsizlik ob'ekti tushunchasi va tasnifi. Xavf va tahdidlar.
M3	**Milliy xavfsizlik tushunchasi, asosiy kategoriyalari va rivojlanishining hozirgi zamon tendensiyalari.** Milliy xavfsizlik tushunchasi va uning mohyati. Xavfsizlik konsepsiyasi mohyati, strategiya, doktrina tushunchalari. Xavfsizlik sub'ektlari faoliyatini o'rganib chiqish. «Oldini oluvchi yoki bartaraf etuvchi zarbalar» konsepsiyasi mohyati. AQSh milliy xavfsizlik strategiyalari va doktrinalari tarifi. Fransiya milliy xavfsizlik konsepsiyasi.
M4	**Siyosiy xavfsizlik: tushunchasi, obyekt va sub'ektlari.** Siyosiy xavfsizlikning o'ziga xos xususiyatlari. integratsiya, xavfsizlik va siyosatning o'zaro mutanosibligi. siyosiy tizim. milliy siyosat strategiyasi mohiyati. siyosiy xavfsizlik ob'ekti va sub'ekti. davlat xavfsizligi. Davlat xavfsizligining asosiy jihatlari.
M5	**"Xalqaro va mintaqaviy" xavfsizlik tushunchasining shakllanishi.** Xavfsizlik tushunchasi, uning turlari va darajalari. Mintaqaviy Xavfsizlik. Xavfsizlik ko'p darajali ko'p funktsiyali tizim sifatida. Zamonaviy xalqaro va mintaqaviy xavfsizlikka kirish. xavfsizlik turlari va ularni o'rganib chiqish. harbiy xavfsizlik. Xalqaro va Mintaqaviy xavfsizlik va uni ta'minlashga ta'sir etuvchi omillar. Milliy xavfsizlikni ta'minlashningtizimli yondashuvini o'rganib chiqish. Harbiy-siyosiy xavfsizlikka doir kompleks yondashuv.
M6	**Zamonaviy xalqaro tizim borasidagi nazariy qarashlar.** Xalqaro xavfsizlik konsepsiyasining ishlab chiqilishi. Siyosat va urush. Crush, axloq, xalqaro huquq tushunchalari. Crushning tari.xiy mantiqiyligini ko'rib chiqish. Xalqaro xavfsizlik sohasidagi asosiy nazariy maktablar. Geosiyosiy kontseptsiyalar. Anglosakson (X.Makinder, N.Spikman, ; Z.Bjezinski) va kontinental (A.Haushofer. A.De Benois, l.Lakoste) maktablari. Yevroosiyo maktabi (P.Savitskiy. L.Gumilyov, A.Dugin). Rossiya Z. Bjezinskiyning geosiyosiy hisoblarida. "Transatlantik Evropa" g'oyasi. «.Sivilizatsiyalar to'qnashuvi» tushunchasi. (S. Huntington). "Sivilizatsiyalar konflikti" tushunchasi. S. Xantington va uning izdoshlarining Rossiyaning □ zamonaviy dunyodagi o'rni haqidagi qarashiari. Mondialistik tushunchalar. Optimistik (F. Fukuyama. J. Altali) va pessimistik mondializm. Tarixning oxiri tushunchasining ma'nosi? (F. Fukuyama). "Demokratik tinchlik" nazariyasi va uning siyosiy ahamiyati. "Demokratik tinch jamiyal" tushunchasi demokratiyaning raqiblari. Rossiya va "Demokratik tinch hamjamiyat". Yangi iqlisodiy makonlar? (.1. Attali). Falokatli prognozlar K. Santoro. Xalqaro . xavfsizlik: global va mintaqaviy jihatlar. Tahdidlarning yangi manbalari va davlatlarning roli. Harbiy bo'lmagan (fuqarolik) tahdidlar._ Xalqaro j xavfsizlikning predmet makonining chegaralari. Xalqaro xavfsizlikning yangi arxitekturasini shakllantirish.
M7	**Hozirgi davrda xalqaro va mintaqaviy xavfsizlikning institutsional va huquqiy muammolari.** Xalqaro munosabatlarning globallashuvi. Xalqaro munosabatlar sub'ektlari (aktyorlari) doirasini kengaytirish. Hozirgi bosqichda davlat suvereniteti haqidagi munozaralar. Globallashuv sharoitida mamlakatlarning milliy xavfsizlik manfaatlari. Xalqaro xavfsizlikni ta'minlashning huquqiy asoslari. Xavfsizlikni ta'minlashda BMTning roli. Xalqaro va mintaqaviy xavfsizlikni ta'minlash mexanizmlari to'g'risidagi BMT Nizomi. BMT Mingyillik sammiti. Asr oxirida xalqaro xavfsizlik to'g'risida. Gumanitar aralashuv tushunchasi. ; Inqirozlarning xalqaro xavfsizlik muhitigata'siri. Inqirozlarni baholash. Xalqaro kuch ishlatishning huquqiy asoslari haqida zamonaviy munozaralar munosabatlar. Xalqaro munosabatlarda kuch ishlatish bo'yicha mamlakatlar pozitsiyasi.
M8	**Axborot xavfsizligini ta'minlashning asosiy jihatlari.** Axborot xavfsizligi tushunchasi va lining mohiyati, Axborot xavfsizligi - I milliy xavfsizlikning ajralmas muhim tarkibiy qismi. informatsiya, informatsion resurslar turlari va mohiyati. axborotdan qurol sifatida foydalanish. yagona ; axborot makoni yaratish asoslari, informatsion jarayonlar va ularni xavfsizlikdagi tutgan o'rni. informatsion tizim tushunchasi. Axborot xavfsizligini ta'minlashning informatsion-psixologik va tashkiliy-

	texnik jihatlari.
M9	**Xalqaro terrorizm va unga qarshi kurash.** Zamonaviy xaqaro terrorizmning mohiyati va xavfsizlikka tahdid sifatida. "Terrorizm" atamasining ta'rifi. Terrorizm ko'rinishlari mahalliy terrorizm. transmilliy terrorizm. Transmilliy. Terrorizmga qarshi kurash va uni oldini olish borasidagi harakatlar. Terrorizmga qarshi kurashning oraliq natijalari.
M10	**Ommaviy qirg'in qurollarini tarqatish.** Yadro qurolini yaratish va tarqatishga yo'l qo'ymaslik. Yadro qurolini tarqatmaslik to'g'risidagi shartnoma. Yadro qurolidan xoli zonalar. Yadro qurolining yanada tarqalishi. Shimoliy Koreya yadro muammosi. Eron yadro muammosi. Yadro qurolini tarqatmaslik rejimiga boshqa tahdidlar, Kimyoviy qurolni taqiqlash. Biologik qurollarni taqiqlash. QQS yetkazib berish vositalarini tarqatmaslik. Eksport nazorati. Yadro qurollarini tarqatmaslik sohasidagi hamkorlikka yangi yondashuvlar.
M11	**Konfliktlar va lining turlari.** Konflikt laming tasnifi. Siyosiy konflikt tushunchasi va mohiyati. Konfliktlar dinamikasi. Ichki qurolli konfliktlarlarning tabiati. Konfliktning rivojlanishi (eskalatsiyasi), Qarama-qarshilikning paydo bo'lishi Xalqaro tinchlikni saqlash faoliyati.
M12	**Xalqaqro qurolli aralashuv.** Harbiy-siyosiy xavfsizlik sohasida yangi hodisa. BMT Nizomi va xalqaro harbiy aralashuv. Agressiyani to‘xtatish. Insonparvarlik aralashuvi. Antiterror operatsiyasi. Rejimni ag'darish va almashtirish.
M13	**Xalqaro va mintaqaviy xavfsizlikni taminlovchi tashkilotlarniyuzaga kelishi va huquqiy asoslari.** Asosiy parametrlar. Harbiy-siyosiy hamkorlikning tuzilmalari. Yevroosiyo postsovet makonining g‘arbiy submintaqasida xavfsizlik muammolari. Kavkaz subregionida xavfsizlik muammolari. Markaziy Osiyo subregionida xavfsizlik masalalari. ShHT xalqaro xavfsizlikni saqlash vositasi sifatida.
M14	**Genotsid va Irqchilik** Genotsid, irqchilik tushunchasi va lining mohiyati. Genotsidning ommaviy I qirg'in sifatida namoyon bo'lishi. Irqchilikning segrigatsiya, natsizm. ayirmachilik, shovinizmlarda namoyon bo'lishi. Kuch ishlatish va zo'ravonlik, i inson huquqlarini toptalishi. Intervinsiya harakatlari va uning ijtimoiy-siyosiy jarayonlarda namoyon bo'lishi.
M15	**Atrof-muhitni o'zgarishi va tabiiy tahdidlar.** Tabiiy ofatlar: yer silkinishi. yer surilishi, suv toshqini, qurg‘oqchilik, qor ko'chkisi, sei hodisasi, kuchli shamollar, azon qatlamini yemirilishi, smok. haroratni ko'tarilishi, o'rmon yong'inlari, o'rmonlarni kesilishi. suv, havoni ifloslanishi. floria va faunaning buzilishi. Tabiiy tahdidlarning insonyat xavfsizligiga ta'siri.
M16	**Inson faolyati va hayoti xavfsizligi.** Ishab chiqarish muhitida inson omili. Inson m ehnat faoliyatigata'sir etuvchi omillar. Ishlab chiqarishda mehnat xavfsizligini ta'minlash. Inson faolyatida muqobil muhitni ta'minlash. Mehnat muhofazasini boshqarish tizimi. Inson faolyatida mehnat xavfsizligini ta'minlash. Inson hayoti va salomatligiga tahdid soluvchi xavflar: kasalliklar, veruslar. texnogen xavflar.
M17	**Energetika xavsizligi.** Energetika sohasida axborol xavfsizligi. Energetika tizimida xalqaro hamkorlikni yo'lga qo'yish. Energetika sohasida xalqaro va mahallix tashkilotlar. Markaziy Osiyo mintaqasida energetika xavfsizligini taminlash. O'zbekistonda energetika xavfsizligini ta'minlash istiqbollari.
M18	**Tinchlik operatsiyalari.** BMTning tinchlikni saqlash deparlament faolyati. Priventiv diplomatiya va vositachilik. 1 inchlikparvar faolyat va tinchlikni ta'minlash. Qurqlsizlanish.

	terrorizmga qarshi kurash. Xalqaro tinchlik operatsiyalari. BMT Xavfsizlik Kengashining tinchlikni saqlash operatsiyalari. Gibrid operatsiyalar.
M19	**Urushlar.** Karl von Klausevitz, Anatol Rapoportlarning urush borasidagi qarashlari. "Urush faylasufi"(The Philosopher of War) asari haqida. Urushning3 falsafasi: siyosiy, esxatologik (eschatological), fojiaviy (cataclysmic). Natsistlaming ustoz poygasi doktrinasi yoki al-Qoidaning global xalifalik haqidagi tasavvuri. Germaniyalik General Erich Ludendorffning "Total urush" borasidagi qarashlari. Kaldorning "yangi urush" borasidagi qarashlari. Urush tabiatining o'zgarishi.

V. Mashg'ulotlar shakli: Seminar mashg'uloti
5-semestr. Xavfsizlik asoslari V. (40)

S1	Xavfsizlik tadqiqotlarining evolyutsiyasi
S2	Xavfsizlik tushunchasining mazmun va mohiyati.
S3	Milliy xavfsizlik tushunchasi, Asosiy kategroyalari va rivojlanishning hozirgi zamon tendensiyalari
S4	Siyosiy xavfsizlik: tushunchasi, obyekti va subyekti.
S5	"Xalqaro va mintaqaviy" xavfsizlik tushunchasini shakillanishi.
S6	Zamonaviy xalqaro tizim borasidagi qarashlar.
S7	Hozirgi davrda xalqaro va mintaqaviy xavfsizlikning institutsional va huquqiy muammolari.
S8	Axborot xavfsizligini ta'minlashning asosiy jihatlari.
S9	Xalqaro terrorizm va unga qarshi kurash.
S10	Ommaviy qirg'in qurollarini tarqatish.
S11	Konfliktlar va ularning turlari.
S12	Xalqaro qurolli aralashuv
S13	Xalqaro va mintaqaviy xavfsizlikni ta'minlovchi tashkilotlarni yuzaga kelishi va huquqiy asoslari.
S4	Genotsid va Irqchilik
S15	Atrof-muhilni o'zgarishi vatabiiy tahdidlar
S16	Inson faolyati va hayoti xavfsizligi
S17	Energetika xavfsizligi
S18	Tinchlik operatsiyalari
S19	Urushlar
S20	Qarama-qarshi xavfsizlik nazaryalari: Realizm, Neorealizm, liberal institutsionalizm, iqtisodiy liberalizm, marksizm va sotsializm.

Mustaqil ta'limni bajarish bo'yicha talablar:
"Xavfsizlik asoslari" fani bo'yicha mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular vamustaqil ishlarning kalendar tematik rejasi

№	Mavzu nomi
1	Xavfsizlik o‘quv f'ani sifatida
2	Xavfsizlikka doir ladqiqotlar.
3	Xalqaro va mintaqaviy xavsizlik.
4	Xalqaro xavfsizlikning mohiyati va o'ziga xos xususiyatlari.
5	Xalqaro xavfsizlik tizimi.

6	Xavfsizlikka oid zamonaviy qarashlar
7	Xavsizlikning an'anaviy tadqiqotlari.
8	Xavfsizlik konsepsiyai.
9	Xavfsizlik kategoryalari.
10	AQSH Milliy xavfsizlik strategyasi.
11	Davlat xavfsizligi asoslari.
12	Fransiya Milliy xavfsizlik konsepsiyasi.
13	Xavfsizlik turlari va ularni mohyati.
14	Mlilliy xavfsizlikni ta'minlash masalalari.
15	Geosiyosiy konsepsiyalar.
16	Samuel Xantingtonning " Sivilizatsiyalar to'qnashuvi" asari.
17	Xalqaro xavfsizlik sohasidagi asosiy nazariy maktablar.
18	"Tarixning intixosi" asari haqida.
19	Xalqaro xavfsizlikka tahdidlar.
20	Xalqaro munosabatlarni globallasbuvi.
21	Xalqaro xavfsizlikni ta'minlashning huquqiy asoslari.
22	BMT nizomi va Xavfsizlik kengashi.
23	Gumanitar aralashuv
24	Xalqaro xavfsizlikni ta'minlashda BMTning roli.
25	Axborot xavfsizligini ta'minlash masalalari.
26	Axborot xurujlari va Kibr xavfsizlik.
27	Xalqaro terrorizm tushunchasi.
28	Terrorizmga qarshi kurash.
29	0mmaviy qirg'in qurollarini larqatmaslik.
30	O'zaro liyib turish siyosati.
31	Ikki qutibli dunyo.
32	Konfliktlar.
33	Konfliktlarni hal qilish yechimlari va vositalari.
34	Xalqaro qurolli aralashuv.
35	Genotsid va uning ko'rinishlari.
36	Irqchilik.
37	Segrigatsiya,shovinizm, natsizm.
38	Atrof-muhitni muhofaza qilish masalalari
39	Tabiiy tahdidlar
40	Inson faolyati va hayoti xavfsizligi
41	Energetika xavfsizligini ta'minlash masalari.
42	Energetika sohasida axborol xavfsizligi.
43	Tinchlik operatsiyalari.
44	Preventi diplomatiya
45	BMT ning tinchlikni saglash departamenti.

Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan referatlar tayyorlash va uni taqdimot qilish tavsiya etiladi.

"Xavfsizlik asoslari"fani bo'yicha mustaqil ta'lim mavzulari uning mazmunini yoritish maqsadida tanlangan va talabada shu haqida bilim ko'nikmasini shakllantirish nazarda tutilgan. siyosiy madaniyat, mafkura va antropologiyaning mazmuni, mohiyati, tasnifini, uning rivojlanishi, nazariyalari bir-biri bilan bog'liq jihatlar to'g'risida tasavvurga ega bo'lishi; siyosiy madaniyatning xulq-atvor jihati: shakllari va stereotiplar, siyosiy mafkura hokimiyat munosabatlarini aks ettiruvchi omil ekanligini, liberalizm va neoliberalizm, konservatizm va neokonservatizm, sotsial demokratiyaga doir xususiyatlarni bilishi va ulardan foydalana olishi; rivojlangan mamlakatlar siyosiy madaniyati, mafkurasini siyosiy tahlil qila oladi, hokimiyat va davlatning kelib chiqishi, antropologiyasi haqidagi bilimlar asosida mushohada yurita olish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.Ushbu mavzu haqida keyingi tadqiqotlar olib borgan ekspeditsiya faoliyati ham keng ma'lumotlar berib ular haqida ham o'quvchilar bilim ko'nikmasiga ega bo'ladi. Shu mazmunda MT da nazarda tutilgan mavzular haqida talabalar ish olib borishadi. Barcha keltirilgan mavzularni har biri to'g'risida talabalar qay tarzda o'zlashtirish, bilim ko'nikmasiga ega bo'lish mexanizmi fanning sillabusida ochib beriladi.

3.	**V. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)** Fanni o'zlashtirish natijasida talaba: - **"Xavfsizlik asoslari"** fanidan talabalar, ushbu davrda tarixiy tadqiqotlar ko'lami, davrning o'z dolzarb muammosini tadqiqotlarning metodologik asoslari haqida ***tasavvur va bilimga ega bo'lishi;*** - Talaba **"Xavfsizlik asoslari"** fanining alohida fan sifatida mavqyeiga ega bo'lishi, o'rganilayotgan davr va bugungi kun tarix fanining

	dolzarb muammolarini to‘g‘ri talqin qilish ***ko‘nikmalariga ega bo‘lishikerak***. - Talaba o‘zlashtirayotgan fan bo‘yicha egallagan bilimlarini tahlil qilish to‘plangan tarixiy tajribani ilmiy va pedagogik amaliyotda samarali qo‘llash ***malakalariga ega bo‘lishikerak***.
4.	**VI. Ta’lim texnologiyalari va metodlari:** • ma’ruzalar; • interfaol keys-stadilar; • *munozara,* • *o‘z-o‘zini nazorat.* • “Aqliy hujum”, • “Muammo”; • Krossvord • Annogrammalar • Ko‘chma dars mashg‘ulotlari
5.	**VII. Kreditni olish uchun talablar:** Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to‘liq o‘zlashtirish, tahlil natijalarini to‘g‘ri aks ettira olish, o‘rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy nazorat shakllari, hamda mustaqil ta’limda berilgan vazifa topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat ishini topshirish

Asosiy adabiyotlar	
A1.	М.Костенко, О.А.Лупандина Права человека и национальная безопасность. -VI.: ЛитРес: 2020. -140 с.
	Коллектив авторов, Основы национальной безопасности. -VI.: Лиі Рес: І 2023. 361 с.
	Гуляева Е.. Данельян А. І лобальная безопасность и международное право -V1.: ЛитРес: 2023. - 361 с.
Tavsiya qilinadigan qo‘shimcha adabiyotlar	
Q1.	Mirziyoyev Sh.M. Yangi O’zbekiston strategiyasi.-T.: “O‘zbekiston”, 2O21, - 446 b.
Q2.	O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi. -T. “O'zbekiston”, 2023.
Q3.	Mirziyoev Sh.M. Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi -T., “O'zbekiston”. 2022. 416 bet.
Q4.	Вобокулрв И.И. Умаров Х.П. Хавфсизлик аеослари укув кулланмаси ГЛ, 2010. 179 6.
Q5.	Ахборот хавфсизлиги асослари (маърузалар курси) - Т., 2013. 1316.
Q6.	Хасан Абулкосимов. Иктисодий Х,авфсизлик -Т., “Академия”, 2006. 224 6.
Q7.	И. А.Н.Нигматов Ҳдет фаолияти хавфсизлиги ва экологик менежмент(чизмалар, тушунчалар, фактлар ва ракамларда) Дарслик - Т., 2015.207 6.
A1	Политическая энциклопедия. В 2 т. Т.1 /Нац. обществ.-науч. Фонд; Рук. проекта Г.Ю.Семигин. -М.: Мысль. 2000. 750 с.
A2	Политическая энциклопедия. В 2 т. Т.2 /Нац. обществ.-науч. Фонд; Рук. проекта Г.Ю.Семигин. -М.: Мысль. 2000. - 701с.
A3	**Axborot manbalari**
A4	www.prezident.uz O‘zbekistan Respublikasi Prezidentining rasmiy veb-sayti
8.	Fan dasturi Samarqand davlat universiteti O‘quv uslubiy Kengashining 2024 yil “___” _____ dagi 1-son bayonnomasi bilan ma’qullangan.
9.	**Fan/modul uchun mas’ul:** Raximova M. – Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti, Psixologiya va ijtimoiy siyosiy fanlar fakulteti, “Falsafa va milliy g‘oya” kafedrasi dotsenti
10.	**Taqrizchilar:** - Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti, Psixologiya va ijtimoiy siyosiy fanlar fakulteti, “Falsafa va milliy g‘oya” kafedrasi dotsenti (ichki) M.Sattarov M.Musayev – Respublika ma’naviayat va marifat markazi huzuridagi ijtimoiy-ma’naviy tadqiqotlar instituti, S.F.d, prof.

Universitetning 2024-yil 16- avgustdagi 301-ij buyrug‘i asosida
Fan dasturlari va mustaqil ta’lim topshiriqlarini ishlab chiqishga ma’sul ishchi guruhi:

Rais – M.Normamatova _____

Falsafa va milliy g‘oya kafedra mudiri **prof. A.Samadov**

Psixologiya va ijtimoiy-siyosiy fanlar fakulteti dekani **prof. A.Q. Aymatov**

SamDU o‘quv ishlari bo’yicha prorektor **prof. A.Soleev**

“Falsafa va milliy g‘oya” kafedrasida o‘tiladigan “Xavfsizlik asoslari” fanidan tuzilgan fan dasturiga

TAQRIZ

“Xavfsizlik asoslari” fan dasturida talabalarda qadimgi dunyodan hozirgi davrgacha evolyusiyaviy tarzda rivojlanayotgan siyosat, unga doir asosiy konsepsiyalarni qilish orqali ochib berilgan.

Fan dasturida fanning vazifasi -Xavfsizlik asoslari faniga oid daslabki fikrlarning paydo bo‘lishi va rivojlanishi bosqichlari ya’ni: qadimgi dunyoning turli mintaqalarida Xavfsizlik asoslari faniga doir siyosiy fikrning kelib chiqishi va rivojlanishi; o‘rta asrlar va uyg‘onish davridagi siyosiy tafakkur rivojlanishining asosiy yo‘nalishlarini, buyuk mutafakkirlarning qarashlarini yoritish; yangi zamondagi siyosiy ta’limotlarning ijtimoiy hodisalarni bilishdagi o‘rni, roli va ahamiyatini tushuntirish; eng yangi zamondagi siyosiy qarashlar, maktablar qaror topishi va rivojlanishining asosiy yo‘nalishlari, ularning o‘ziga xos xususiyatlarini ochib berilgan.

Talabalarning istiqbolda davlat siyosatida tadqiqotlarni rivojlantirish va umumjahon Xavfsizlik asoslarining tamoyillarini baholay olish qobiliyatini egallashi uchun jahon siyosiy ta’limotini rivojlanishiga hissa qo‘shgan mutafakkirlarning vakillari tomonidan ishlab chiqilgan Xavfsizlikga oid nazariyalarni mustaqil ravishda tahlil etish ko‘nikmalarini shakllantirish; talabalarni fanni rivojlantirishga oid tahlil qilish va tizimli yondashuvga o‘rgatish.tafakkur tarzining ko’rinishlari, ularning dolzarb muammolari va ilmiy tafakkur tarzining mohiyati xususida chuqur bilim olish, hamda ularda o’z-o’zini anglash va to’g’ri fikrlash mahorati, ko’nikma va malakalarini shakllantirishdan iborat. Yaratilgan fan dasturi oliy ta’lim tizimida bakalavr bosqichi talabalari uchun o‘tilagan “Xavfsizlik asoslari” fanining mazmuni va o‘tilishi tartibini, talabalar tomonidan o‘zlashtirilishi lozim bo‘lgan bilim hamda ko‘nikmalar hajmini belgilab beradigan rasmiy pedagogik hujjat hisoblanadi.

“Xavfsizlik asoslari” fanidan tayyorlangan fan dasturi mazmunan va tuzilishi jihatidan OTM fan dasturlariga qo‘yilgan talablarga javob beradi deb hisoblayman va uni barcha ta’lim yo‘nalishlari talabalari uchun ta’lim jarayonida foydalanishga tavsiya etaman.

“Falsafa va milliy g‘oya” kafedrasi dotsenti **M.Mirzayeva**

Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti, Psixologiya va ijtimoiy siyosiy fanlar fakulteti, “Falsafa va milliy g‘oya” kafedrasining “Xavfsizlik asoslari” faniga tayyorlangan fan dasturiga

TAQRIZ

“Xavfsizlik asoslari” fan dasturida talabalarda qadimgi dunyodan hozirgi davrgacha evolyusion tarzda rivojlanayotgan siyosat, unga doir asosiy konsepsiyalar tahlili orqali ochib berilgan.

Fan dasturida fanning vazifasi-jahon tafakkur tarixida Xavfsizlik asoslariga oid daslabki fikrlarning paydo bo‘lishi va rivojlanishi bosqichlari ya’ni: qadimgi dunyoning turli mintaqalarida siyosiy fikrning kelib chiqishi va rivojlanishi; o‘rta asrlar va uyg‘onish davridagi Xavfsizlik tafakkur rivojlanishining asosiy yo‘nalishlarini, buyuk mutafakkirlarning qarashlarini yoritish; yangi zamondagi siyosiy ta’limotlarning ijtimoiy hodisalarni bilishdagi o‘rni, roli va ahamiyatini tushuntirish; eng yangi zamondagi siyosiy qarashlar, maktablar qaror topishi va rivojlanishining asosiy yo‘nalishlari, ularning o‘ziga xos xususiyatlarini ochib berilgan.

Talabalarning istiqbolda davlat va siyosat sohalarida tadqiqotlarni rivojlantirish va umumjahon siyosiy tamoyillarini baholay olish qobiliyatini egallashi uchun jahon siyosiy ta’limotini rivojlanishiga hissa qo‘shgan mutafakkirlarning vakillari tomonidan ishlab chiqilgan siyosatga oid nazariyalarni mustaqil ravishda tahlil etish ko‘nikmalarini shakllantirish; talabalarni fanni rivojlantirishga oid tahlil qilish va tizimli yondashuvga o‘rgatish.tafakkur tarzining ko’rinishlari, ularning dolzarb muammolari va ilmiy tafakkur tarzining mohiyati xususida chuqur bilim olish, hamda ularda o’z-o’zini anglash va to’g’ri fikrlash mahorati, ko’nikma va malakalarini shakllantirishdan iborat.

“Xavfsizlik asoslari” fanidan tayyorlangan fan dasturi mazmunan va tuzilishi jihatidan OTM fan dasturlariga qo‘yilgan talablarga javob beradi deb hisoblayman va uni barcha ta’lim yo‘nalishlari talabalari uchun ta’lim jarayonida foydalanishga tavsiya etaman.

Respublika Ma’naviyat va ma’rifat markazi huzuridagi Ijtimoiy-ma’naviy tadqiqotlar boshlig‘i, siyosiy fanlari **M.Musayev**